

Nederlands als vreemde voertaal

De VON is weer eens actief op het gebied van het onderwijs aan anderstaligen. Aan het begin van het studiejaar 80/81 worden er drie themadagen gehouden over deze problematiek:

* Op zaterdag 27 september is een dag georganiseerd voor onderwijzers en kleuterleidsters die zo'n beetje voor het eerst te maken krijgen met de problematiek van het multicultureel onderwijs. Het is de bedoeling, dat de deelnemers informatie opdoen, die hen als 'beginneling' een stapje verder brengt. Plaats: Kargadoor, Oudegracht 36, Utrecht. Tijd: van 11 tot 16 uur. Opgeven bij het VON-bureau, Du Perronlaan 60, 1422 CS Uithoorn. Zet erbij: 27/9.

* Op zaterdag 25 oktober kunnen de 'gevoorderden' terecht: onderwijzeressen en kleuterleidsters die al langer te maken hebben met kinderen van buitenlandse werknemers. Deze dag zal vooral besteed worden aan de bewustwording van de mogelijkheden en uitwisseling van ervaringen. Ook kan men informatie verwachten. Plaats: Kargadoor, Oudegracht 36, Utrecht. Tijd: van 11 tot 16 uur. Opgeven bij het VON-bureau, Du Perronlaan 60, 1422 CS Uithoorn. Zet erbij dat het om 25/10 gaat.

* Op zaterdag 29 november houden we een themadag voor opleiders. De deelnemers zullen in kennis worden gesteld van bestaande opzetten op PA's en KLOSSen. Misschien is dat wat voor het leerplan na Kerst. Plaats: Kargadoor, Oudegracht

36, Utrecht. Tijd: van 11 tot 16 uur. Opgeven bij het VON-bureau, Du Perronlaan 60, 1422 CS Uithoorn. Zet erbij dat het om 29/11 gaat. En ook: op welke opleidingsinstituut u werkzaam bent.

Heel bewust hebben de organisatoren (Jos van der Laan en Annelies Dekkers) gekozen voor een scheiding van publiek: beginners – gevorderden – opleiders. Wilt u daarmee rekening houden? Wanneer, zoals te verwachten is, een van de dagen te vol raakt, komt er wellicht een herhalingsdag. Wilt u zich alleen maar opgeven, wanneer u werkelijk van plan bent te komen? Want u houdt een plaats bezet.

Werkgroep Thematisch Onderwijs

Er komt werkelijk een standpuntennota over thematisch onderwijs. En er zijn ook allerlei activiteiten in het komend jaar te verwachten op dit gebied. Aan de standpuntennota werken: Nico Salm, Ria Oudega, Gerrit Reitsma, Frans van de Pieterman, Ria Rottier en Lidi van der Meyden. Er is een strategie uitgestippeld, die ertoe leidt, dat we op de ledenvergadering van mei 1981 over een nota beschikken, die we dan meteen gaan uitproberen.

Publiciteit

De VON probeert zijn eigen geluid ook elders te laten horen. Na het themanummer van 'Onderwijs en opvoeding' (februari 1980), gaan we onze ideeën ook aan de ouders verbreiden: middels een Special in het tijdschrift 'School'. Voorlopige werktitel: Taalonderwijs van morgen.

Bestuursvergaderingen

Leden zijn ook altijd welkom op bestuursvergaderingen. Wel graag even een telefoontje met Lidy Otto: 02155 - 16390 of een hartelijke kaart sturen naar: Walraven van Hallhof 24, 3762 XP Soest. Hier volgt een overzicht van de inhoud van de bestuursvergaderingen:

* donderdag 21/8 (Kargadoor):
thematisch taalonderwijs; oprichting aclo-m; activiteitenplan n.a.v. beleidsnota; Nederlands als vreemde voertaal; remedial teaching; eventuele opstelling nota kolo; lbo-werkzaamheden; VON-info; bestuursaanvulling

* dinsdag 16/9 19.00 uur in Zwolle:

nota thematisch onderwijs; activiteiten VON-Groningen; ledenvergadering november; Nederlands als vreemde voertaal; contract Vermande en Jaarsma; taalwinkel; analfabeten

* zaterdag 18/10 19.00 uur, Kargadoor, Utrecht:

ledenvergadering november; Nederlands als vreemde voertaal; overgang bovo; Moer; VON-info; evaluatie bestuurswerkzaamheden; bestuursaanvulling.

Nota normaal functioneel

Op de ledenvergadering van november zal naar alle waarschijnlijkheid een totaal nieuwe versie van de nota 'Normaal functioneel onderwijs' gepresenteerd worden.

Bestuursaanvulling

Wanneer je geschikte bestuurskandidaten kent, bel dan eens met Peter Dekkers: 03404 - 19179. Werkers in het kleuter- en basisonderwijs verdienen de voorkeur.

Verslag ledenvergadering 10 mei 1980

Lag het aan het mooie weer? Aan de examens? Aan praatmoedigheid? Demonstraties elders? Verjaardagen? De plaats? De tijd? De borrel na afloop? Aan ons? Aan u?

Of kwam het misschien omdat iedereen het met de nieuwe beleidsnota roerend eens was, en niet even de moeite nam dat persoonlijk te komen zeggen?

In ieder geval lag de opkomst ver beneden het gemiddelde. Lees hoe na een snelle evaluatie van de vorige het de nieuwe beleidsnota verging.

Evaluatie beleidsnota 77/78

Hieronder een heel kort overzicht over wel en niet gerealiseerde punten:

- 3.1 Moer: actiepunten zijn verwerkt; Moer gaat prima
- 3.2 Conferentie: een wederom geslaagd congres in 1979
- 3.3 Ledenvergadering: de thematische aanpak bleek een relatief succes; opkomst ca 40 personen
Kaderdag: de laatste is gehouden in '78, niet veel plannen; bestuur besloot daarna tot voorlopige opschorting

- 3.4 Lbo-werkgroep: functioneerde goed: nascholingscursus

Kolo: op rand van voortbestaan, maar er wordt wel gewerkt, bijvoorbeeld op onderwijsdagen

- 3.5 VON-Groningen: leidt een eigen actief leven; verdere regionalisering wil niet lukken
- 3.6 CMM-volggroep: is opgeheven. Nu wordt de ACLO-M i.o. geadviseerd
- 3.7 Er zijn nog enkele kortlevende werkgroepen geweest
- 3.8 Contacten buiten de VON: Levende Talen, scholierenvereniging LOOS, volggroep Gericht Schrijven, VON-België
- 4.2 Standpuntennota's: de eerste over normaal functioneel mto heeft het niet gehaald, maar er komt een nieuwe versie. Ook met nota's over andere standpunten is het bestuur bezig
- 4.3 Volwassenenonderwijs: er is een themadag geweest
- 4.4 Anderstaligen: staan goed in de belangstelling: congresstroom, themanummer, thema-avond, etc.
- 4.5 VON-boeken: is niet gelukt; wel Beste Moer II, 10 jaar Moer
- 5.1 Administratie: is professioneel opgezet en er is een vervanger
- 5.2 Huishoudelijk reglement: nog steeds niet gewijzigd
- 5.3 Propaganda: een kalender, een nummer van het tijdschrift O&O, een notaatje over activiteiten en publiciteit.

Nieuwe beleidsnota

Na behandeling en amendering van de beleidsnota 1980-81 werd de volgende motie aangenomen: 'het bestuur moet een werkgroep instellen die een uitputtende lijst van mogelijke activiteiten opstelt (of individuele leden verzoekt dit te doen), en aangeeft langs welke wegen gewerkt

(De tekst leest door op de achterzijde van het omslag.)

Verzoek

De sectie Nederlands van de Christelijke Lerarenopleiding Zwolle verzoekt VON-leden oude Moer-nummers die zij niet meer gebruiken te zenden aan Ben van Wendel de Joodse, CLZ, Postbus 1363, 8001 BJ Zwolle, tel. 05200 - 16672. Portokosten worden graag vergoed.

EINDEXAMEN LAGER BEROEPSONDERWIJS 1980 (volgens C-programma)

LBO I

Vrijdag 25 april, 13.30–15.30 uur

NEDERLANDS (l.t.o., l.h.n.o., l.e.a.o. en l.l.o.)
(OPEN VRAGEN)

Vragen bij de tekst: NEDERLAND KNECHTTE ANTWERPEN VELE EEUWEN

Beantwoord de volgende vragen en voer de opdrachten uit.

- 1a. Op welke wijze knechtte Nederland Antwerpen? (titel)
- 1b. Welke omstandigheid maakte dat knechten mogelijk?

Soms doen wij in onze lbo-praktijk een eenvoudige, doch oprechte poging te komen tot communicatie in onze lessen. Soms maken we zelfs een schuchtere aanzet tot een heus project. We selecteren bovendien wel eens teksten die aansluiten bij de leefwereld van onze leerlingen.

Tenslotte: soms, heel soms schuiven we desnoods (en ik geef het toe: met huiver in ons hart als geldt het een soort tegennatuurlijke daad) de zo vertrouwde taalmethodes terzijde om creatief en functioneel aan het werk te gaan.

Bevestigingen voor dit gedrag vinden we in gesprekken met collega's, signalen van leerlingen, artikelen in vak- en lijfbladen. Je begint te vermoeden/hopen, dat men t.o.v. de stof anders gaat handelen, er anders over gaat denken, kortom, dat 'het vak' zo langzamerhand een min of meer eigentijdse vulling aan het verkrijgen is.

Maar dan komt de domper. Alarm ... examen!! De nerveuze kandidaat krijgt een tekst onder zijn neus geschoven die zo weggelopen zou kunnen zijn uit een slecht geschiedenisboek uit de jaren vijftig. Een artikel dat elke normale native speaker in zijn ochtendkrantje vlot zou overslaan.

Een stuk, dat bol staat van archaische termen als 'knechtte' (vraag de betekenis eens aan een gemiddelde havo-leerling), annexeren, tweespalt, soevereine staat, verdragsverplichting, etc. Bovendien wordt nog een fors beroep gedaan op geografische en politieke kennis.

Gelukkig voor de kansarme kandidaten heeft de commissie-in-den-hoge voor alle zekerheid be-

schikt, dat het ten strengste verboden is gebruik te maken van woordenboeken of ander materiaal dat enigszins verhelderend zou kunnen werken. Goed, ik geef toe, dat het verre van eenvoudig is starre, bestaande tradities rigoureus over boord te gooien. Natuurlijk is het voor de hooggeleerde samenstellers veel te problematisch om zo af en toe eens af te dalen uit hun ivoren toren om tussen het gewriemel van het gewone volkje hun voelhorens uit te steken. Inderdaad kost het tijd om jezelf d.m.v. vaktijdschriften op de hoogte te houden, om van de moeite nog maar niet te spreken.

Maar dan nog, wat moeten wij aan met het 'Eindexamen Lager Beroepsonderwijs 1980'?? Zelfs ALS je (en ik zeg dit met een zeer groot voorbehoud) in de bekende examenvorm wilt volharden (tekstje, verklaring, vraagje, etc.) kun je toch een tekst kiezen die dichter bij de leerling staat. Is dit niet het minste wat je aan hem en aan zijn leraar moedertaalonderwijs verplicht bent?

Ik lig er wakker van!

Tijn Heijl

LTS 'St. Paulus', dr Peelenstraat 14, Boxmeer

het is maar dat u het weet!

zou kunnen worden; naar aanleiding daarvan maakt het bestuur een prioriteitenlijst, en verantwoordt die jaarlijks aan de leden'.

Samen met een voorstel van het bestuur om de termijn van de beleidsnota te verlengen tot vier jaar betekent dit een duidelijke verandering in de opzet van een dergelijke nota. Er wordt namelijk een scheiding aangebracht tussen beleidslijnen en daaruit voortvloeiende (mogelijke) activiteiten. De in de motie genoemde werkgroep zal het bestuur een lange lijst van mogelijke activiteiten ter hand stellen (met daarnaast aanwijzingen over de wijze van uitvoering), vervolgens kiest het bestuur jaarlijks daaruit een aantal prioriteiten en legt achteraf verantwoording af.

De werkgroep bestaat uit W. Mooyman, Fr. v.d. Pieterman, E. Loos, A. Kamer, J. Kalf, G. Reitsma.

In de volgende VON-info treft u aan: de geamendeerde beleidsnota zonder de oorspronkelijke actiepunten (aangegeven door sterretjes) plus een lijst van activiteiten opgesteld door de werkgroep.

Huishoudelijk gedeelte

- 1 Termijn beleidsnota: het voorstel van het bestuur om de termijn van twee naar vier jaar te brengen in verband met het vele werk dat eraan kleefte, is aangenomen.
- 2 Verslag vorige ledenvergadering: werd goedgekeurd.
- 3 Mededeling: de redactie van Interkom is van zins aan het eind van dit kalenderjaar ermee

uit te scheiden. 1300 abonnees. Gelukkig biedt een aantal mensen aan de zaak voort te zetten.

- 4 Financiën: overzicht '79 goedgekeurd.
- 5 Rondvraag: Er wordt aan Moer gevraagd om bij de planning ruimte voor actuele zaken te laten. Een reactie op een artikel over normaal-functioneel kon bijvoorbeeld niet geplaatst worden bij gebrek aan ruimte.

**Voor het eerst
kinderen van buitenlandse wernemers
in de klas?**

**Dan schrijven naar het VON-bureau
dat je komt
in de Kargadoor
op zaterdag 27 september.**

**Want dan heb je wel wat
bijscholing nodig.**

In dit nummer:

Rik van Exter / Televisie en onderwijs 3

Tejater Teneeter / Storing 15

Henk Smits / Een beeld is altijd een mening 21

Ron Plattel / Het gebruik van audiovisuele media in het voortgezet moedertaal-onderwijs 27

Gerard Kruger / Film — Televisie — Werkelijkheid 33

Jo Bardoel / Het journaal: de wereld bij stukjes en beetjes 41

Kees Sluis & Rik van Exter / Hoe wordt er met televisie gewerkt binnen de Open School? 48